

STORTINGET

Innst. 159 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 241 L (2020–2021)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i straffeloven mv. (klargjøring av inndragningsregler m.m.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet fremmer i proposisjonen forslag til endringer i straffelovens regler om inndragning. Proposisjonen følger opp enkelte av forslagene i Straffelovrådets utredning NOU 2020:10 Straffelovrådets utredning nr. 2: Inndragning av utbytte fra gjengkriminalitet, avgitt 16. september 2020. Bakgrunnen for forslagene er nærmere behandlet i proposisjonens kapittel 2. De av forslagene i NOU 2020:10 som må ses i sammenheng med Straffelovrådets tilleggsutredning om pønal inndragning, vil ikke bli behandlet i denne omgang. Bakgrunnen for denne oppdelingen er nærmere behandlet i kapittel 3.

Når departementet likevel foreslår at det fremmes en proposisjon nå, er det på bakgrunn av anmodningsvedtaket fra Stortinget. Stortinget har bedt om at regjeringen i innværende stortingsperiode utarbeider forslag til lovendringer som legger til rette for mer effektiv inndragning av utbytte fra straffbare handlinger, jf. Stortingets anmodningsvedtak nr. 466, 18. desember 2020. En lojal oppfølging av Stortingets vedtak tilsier at regjeringen allerede nå fremmer en lovproposisjon med forslag til endringer som bidrar til et mer effektivt og pedagogisk inndragningsregelverk.

Straffelovrådets overordnede konklusjon er at gjeldende inndragningsregler i hovedsak gir tilstrekkelige hjemler for å sikre effektiv inndragning av utbytte fra gjengkriminalitet, og at utfordringene knyttet til inndragning i stor grad har andre årsaker enn mangler ved reglene i straffeloven kapittel 13. Rådet har likevel foreslått lovendringer som er ment å klargjøre og presisere rettstilstanden.

Endringene som foreslås i proposisjonen, går i hovedsak ut på å klargjøre og presisere enkelte av de gjeldende inndragningsreglene. Straffelovrådets utredning viser at inndragningsreglene på enkelte punkter oppfattes som uklare, og at de gir for lite konkret veiledning om hva som kan inndras, og i hvilke situasjoner. Slike uklarheter kan gjøre praktisering og håndheving av regelverket utfordrende.

Departementet foreslår for det første å presisere virkeområdet for utvidet inndragning i straffeloven § 68, herunder å lovfeste retningslinjer for hva som skal vektlegges i vurderingen av om den fakultative adgangen til utvidet inndragning skal benyttes, samt å innta et nytt første ledd som klargjør formålet med utvidet inndragning. Videre foreslås en presisering av at utvidet inndragning ikke bare er aktuelt der det er grunnlag for å inndra alt lovbryteren eier, men at bestemmelsen også kan benyttes til å inndra enkelte eiendeler. Forslagene til klargjøringer i straffeloven § 68 er omtalt i proposisjonen kapittel 7.

For det andre foreslår departementet en presisering av godtrovurderingen for omsetningsserververe i straffeloven § 72 første ledd. Forslaget går ut på å tydeliggjøre at temaet for aktsomhetsvurderingen er om erververen forstod eller burde ha forstått at det mottatte var utbytte av en eller annen straffbar handling – og at det ikke er nødvendig at erververen kjenner til eller har mistanke

om den konkrete straffbare handlingen som har gitt utbyttet. Forslaget er behandlet i proposisjonen punkt 8.2.

For det tredje foreslår departementet en klargjøring av ordlyden i straffeloven § 74 første ledd om partsstillingen i saker om inndragning av utbytte og ting som ikke tilhører lovbyteren. Forslaget er foranlediget av Høyesteretts avgjørelse i HR-2020-710-A, og det tar sikte på å klargjøre at hovedregelen om at inndragningskrav skal rettes mot eieren eller rettighetshaveren, er en alminnelig regel som gjelder uavhengig av om det er tatt forutgående beslag. I tillegg er det inntatt en presisering i § 74 annet ledd. Forslagene er nærmere omtalt i kapittel 9.

Departementet følger ikke opp Straffelovrådets forslag til ny bestemmelse i straffeloven § 67 a første ledd om inndragning av utbytte uten at det kan påvises hvilken konkret straffbar handling utbyttet stammer fra. Etter departementets vurdering synes ikke forslaget å være et egnet verktøy for å effektivisere inndragningsreglene. Departementets vurdering har nær sammenheng med at departementet ikke deler rådets oppfatning av gjeldende rett. Forslaget er drøftet i proposisjonen kapittel 4.

Straffelovrådet har også foreslått en ny hjemmel i § 67 a annet ledd om inndragning i situasjoner der ingen gjør krav på å være eier av en beslaglagt ting og det er sannsynlig at tingen er utbyttet fra en straffbar handling. Etter departementets syn kan en slik hjemmel være et fornuftig supplement til dagens regler. Forslaget har imidlertid nær sammenheng med forslaget til § 67 a første ledd, og departementet vil derfor vurdere spørsmålet på et senere tidspunkt, jf. punkt 5.

I tillegg inneholder proposisjonen en nærmere vurdering av enkelte av Straffelovrådets øvrige forslag som departementet ikke foreslår å følge opp. Dette gjelder rådets forslag om at den foreslåtte formålsangivelsen i straffeloven § 68 også skal inkludere en henvisning til den omvendte bevisbyrden ved utvidet inndragning, forslaget om å presisere i straffeloven § 67 at utbytte som utgangspunkt skal inndras ved gjenstandsinnndragning, og rådets forslag om en ny hjemmel for å unngå dobbeltinnndragning ved inndragning overfor omsetningserververe i straffeloven § 72. Proposisjonen inneholder dessuten et forslag om å rette en inkurie. Dette er nærmere behandlet i spesialmerknadene i kapittel 11.

1.2 Klargjøring av virkeområdet for utvidet inndragning i straffeloven § 68

Straffeloven § 68 regulerer adgangen til å foreta inndragning av utbytte fra uidentifisert kriminalitet – såkalt «utvidet inndragning». Bestemmelsen gir, på nærmere vilkår, adgang til å inndra utbytte fra straffbare

handlinger uten at det er nødvendig å påvise hvilken eller hvilke konkret(e) handling(er) som har skapt utbyttet. Dette innebærer et unntak fra hovedregelen om at påtalemyndigheten må bevise hvilken straffbar handling utbyttet stammer fra.

Dersom vilkårene for utvidet inndragning er oppfylt, kan i utgangspunktet alle formuesgoder som tilhører lovbyteren, inndras med mindre lovbyteren sannsynliggjør at de aktuelle formuesgodene er ervervet på lovlig måte. Bevisbyrden for lovlig erverv er med dette lagt på lovbyteren.

Formålet med bestemmelsen er å inndra verdier som faktisk er utbytte fra straffbar virksomhet, men hvor det ikke er mulig å identifisere hvilke konkrete lovbrudd verdiene stammer fra.

Departementet er enig med Straffelovrådet i at det er hensiktsmessig å klargjøre innledningsvis i § 68 hva formålet med bestemmelsen er, og hva som kjennetegner utvidet inndragning. Departementet foreslår imidlertid en mindre omformulering av Straffelovrådets forslag. Departementets forslag skiller seg fra Straffelovrådets forslag ved at passusen om omvendt bevisbyrde ikke er tatt med. Etter departementets vurdering er det en risiko for at forslaget på dette punktet kan virke mot sin hensikt ved at det kan bidra til usikkerhet om hvordan bestemmelsen ellers skal forstås.

I sin utredning foreslår Straffelovrådet å lovfeste retningslinjer for hva som skal vektlegges ved vurderingen av om, og eventuelt i hvilket omfang, den fakultative adgangen til utvidet inndragning skal benyttes i den enkelte sak.

Departementet er enig med Straffelovrådet i at det er grunn til å lovfeste retningslinjer for vurderingen av om adgangen til utvidet inndragning bør benyttes i den enkelte sak. Dette vil gjøre bestemmelsen lettere tilgjengelig. Departementet mener imidlertid det er behov for å foreta visse justeringer i rådets forslag.

En klargjøring av bestemmelsens sentrale virkeområde har også en viktig side til forutberegnelighet og rettssikkerhet. Inndragning innebærer generelt et inngrep i eiendomsretten, og ved utvidet inndragning er det spesielt viktig at det fremgår klart når inndragning kan skje. Utvidet inndragning hjemler en omfattende inndragningsadgang ved at utgangspunktet er at hele formuen til lovbyteren kan inndras – og det uten at påtalemyndigheten må påvise hvilke straffbare handlinger formuen stammer fra. Det at bestemmelsen i tillegg opererer med omvendt bevisbyrde for lovlig erverv, tilsier at det bør utvises varsomhet med å anvende bestemmelsen utover de tilfeller forarbeidene gir anvisning på.

Departementet er enig med Straffelovrådet i at det bør fremgå av ordlyden at graden av kriminell livsstil – eller sannsynligheten for at lovbyteren har ervervet sin formue eller store deler av den ved uidentifisert straff-

bar virksomhet – står sentralt ved den konkrete vurderingen av om, og i hvilket omfang, adgangen til utvidet inndragning skal benyttes i den enkelte sak. Departementet foreslår at ved vurderingen av om det skal foretas utvidet inndragning, særlig skal legges vekt på sannsynligheten for at lovbrysterens formue er ervervet ved straffbar virksomhet.

Videre foreslår Straffelovrådet å presisere i ordlyden at utvidet inndragning ikke bare er aktuelt der det er grunnlag for å inndra alt lovbrysterens eier, og som vedkommende ikke kan bevise lovlig erverv av, men at bestemmelsen også kan benyttes til å inndra enkelteidene deler på grunnlag av konkret mistanke

Departementet slutter seg til Straffelovrådets forslag om å innta en presisering av at bestemmelsen om utvidet inndragning også kan benyttes for å inndra enkelte formuesgoder. Den foreslåtte presiseringen gjør det klart at bestemmelsen ikke bare er anvendelig i tilfeller der det er grunnlag for å inndra alt lovbrysterens eier. Departementet er enig med Straffelovrådet i at en slik presisering vil synliggjøre at bestemmelsen kan benyttes til mer målrettet og avgrenset inndragning av enkelte formuesgoder – uten at det må rettes tilsvarende krav mot lovbrysterens øvrige formue.

1.3 Presiseringer i reglene om inndragning overfor erververe i straffeloven § 72

Straffeloven § 72 regulerer forholdet til erververe som har ervervet utbytte fra straffbare handlinger, eller ting med tilknytning til straffbare handlinger, fra noen det kan foretas inndragning overfor. Bestemmelsen hjemler inndragning overfor andre enn lovovertrедeren, og den åpner for å rette inndragningskrav direkte mot tredjepersoner, lovovertrедerens nærmeste eller foretak som lovovertrедeren har en nær tilknytning til. Bestemmelsen har som formål å hindre at inndragning vanskeliggjøres ved disposisjoner som foretas etter at den straffbare handlingen er begått, for eksempel ved at lovbrysterens overdrar utbyttet fra en straffbar handling til sine barn. Bestemmelsen åpner både for gjenstands- og verdiinndragning.

Etter § 72 første ledd kan inndragningskrav rettes direkte mot en mottaker som har mottatt utbytte jf. straffeloven § 67, eller ting med tilknytning til en straffbar handling som nevnt i straffeloven § 69, fra noen det kan foretas inndragning overfor. Etter første ledd stilles det ingen krav til tilknytningen mellom mottaker og overdrager utover overdragelsen.

Som påpekt av Straffelovrådet i utredningen fremstår rettstilstanden som noe uavklart når det gjelder spørsmålet om hva uaktsomheten må omfatte. Etter ordlyden er vurderingstemaet om mottaker forstod eller burde ha forstått «sammenhengen mellom den

straffbare handlingen og det overdratte». Henvisningen til «den straffbare handlingen» i bestemt form trekker isolert sett i retning av at uaktsomheten må omfatte hvilken konkret straffbar handling utbyttet stammer fra.

I utredningen foreslår Straffelovrådet derfor å endre ordlyden i straffeloven § 72 første ledd slik at «den straffbare handlingen» erstattes med «straffbar handling». Forslaget er ment å klargjøre at temaet for godtrovurderingen for omsetningserververe etter straffeloven § 72 er om vedkommende forstod eller burde ha forstått at det mottatte var utbytte av en eller annen straffbar handling – uten at uaktsomheten trenger å omfatte hvilken konkret straffbar handling utbyttet stammer fra.

Departementet slutter seg til forslaget fra Straffelovrådet.

1.4 Presiseringer i reglene om partsstilling i § 74

Straffeloven § 74 inneholder prosessuelle fellesregler om hvem som kan gjøres til part i sak om inndragning av utbytte og ting som ikke tilhører lovbrysterens. Bestemmelsen regulerer hvem inndragningskrav kan rettes mot, og er ikke en selvstendig inndragningshjemmel.

Departementet slutter seg til Straffelovrådets forslag om å klargjøre ordlyden i § 74 første og annet ledd i tråd med Høyesteretts klargjøringer i HR-2020-710-A. Departementet slutter seg til rådets begrunnelse for endringen, som gjengitt i proposisjonen.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene til lovendringer i proposisjonen innebærer ingen administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning, da de primært tar sikte på å klargjøre gjeldende rett. Endringer som gjør regelverket lettere tilgjengelig, kan bidra til å øke antall inndragningsaker og gjøre disse mindre resurskrevende for politiet, påtalemyndigheten, domstolene og andre aktører. Det er imidlertid svært vanskelig å forutsi eksakt hva slags effekt de foreslåtte endringene vil ha for den totale inndragning i Norge, eller hva slags eventuelle effektiviseringsgevinster man vil kunne få hos de nevnte aktørene.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Odd Harald Hovland og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Amalie Gunnufsen og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Ivar B. Prestbakmo og Else Marie Rødby, fra Frem-

skrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, viser til at departementet foreslår endringer i enkelte av straffelovens regler om inndragning.

Komiteen merker seg at formålet med endringene er en klargjøring og presisering av enkelte av de gjeldende inndragningsreglene i straffeloven. Komiteen viser til departementets vurdering av at endringene kan gjøre praktisering og håndheving av regelverket mindre utfordrende.

Komiteen viser til forslaget til endring av straffeloven § 68 om utvidet inndragning, som gir adgang til inndragning av verdier fra straffbar virksomhet hvor det ikke er mulig å identifisere hvilke konkrete lovbrudd verdiene stammer fra. Det vises til departementets vurdering av at en klargjøring av bestemmelsens sentrale virkeområde i første ledd også har en viktig side til forutberegnelighet og rettssikkerhet. Komiteen viser til departementets vurdering av at bestemmelsens tredje ledd er ment som en kodifikasjon av gjeldende rett, hvor det oppstilles retningslinjer for den skjønnsmessige vurderingen av om, og eventuelt i hvilket omfang, den fakultative adgangen til inndragning bør benyttes i den enkelte sak. Komiteen viser til at forslaget til bestemmelsens fjerde ledd er en videreføring av nåværende andre ledd, med en endring i ordlyden. Komiteen viser til at departementet konstaterer at forslaget til endringen er i samsvar med gjeldende rett og straffelovrådets forslag.

Komiteen viser videre til forslaget til endring i ordlyden i straffeloven § 72 om forholdet til erververe, knyttet til hva uaktsomheten må omfatte i godtrovurderingen, slik at kjennskapet til straffbar handling ikke trenger å knytte seg til en bestemt straffbar handling.

Komiteen viser til forslaget til endring av ordlyden i første ledd i straffeloven § 74 om utbytte og ting som ikke tilhører lovbrøyteren, ved at ordet «beslaglagt» er fjernet. Komiteen viser til departementets vurdering av at dette sikrer klarhet i ordlyden ved at bestemmelsen ikke kun gjelder i tilfeller hvor gjenstanden som påstås inndratt, er tatt i beslag. I andre ledd er det foreslått presisert at unntaket kun gjelder «beslaglagt utbytte eller ting». Komiteen viser til at departementet vurderer at forslagene til endringer er ment som klargjøring av gjeldende rett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener arbeidet mot kriminelle gjenger og følgene av denne kriminelle aktiviteten burde ha fått høy prioritet av Solberg-regjeringen på et tidligere tidspunkt enn en stortingsmelding som ble

fremmet i juni 2021, altså for sent til at Stortinget kunne behandle saken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at Solberg-regjeringen med Fremskrittspartiets mange justis- og beredskapsministere før den tid viste liten interesse for forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, og at tiltakene har vært få. Disse medlemmer viser til at representanter fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet tidligere har fremmet en rekke forslag til tiltak mot gjengkriminalitet og organisert kriminalitet i blant annet Dokument 8:39 S (2018–2019) og Dokument 8:55 S (2020–2021). Alle forslagene som representantene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmet i disse representantforslagene ble stemt ned av stortingsflertallet, inkludert Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer mener Solberg-regjeringen både med og uten Fremskrittspartiet snakket mer om dette enn å vise gjennomføringsevne.

Disse medlemmer vil videre vise til Hurdalsplattformen, hvor arbeidet mot organisert kriminalitet, kriminelle gjenger og kriminelle nettverk er trukket frem som prioriterte områder å arbeide med fra Arbeiderparti-Senterparti-regjeringens side. Disse medlemmer er derfor trygge på at innsatsen for å bekjempe et alvorlig samfunnsproblem som alvorlig organisert kriminalitet er ikke vil bli mindre, men tvert imot vil pågå med full innsats. Prop. 241 L (2020–2021) om endringer i straffelovens regler om inndragning er etter disse medlemmers mening et ledd i å virkeliggjøre dette viktige arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre mener at selv om innslaget av kriminelle gjenger ikke er stort i Norge i dag, har kriminaliteten gjengene begår, konsekvenser for hele samfunnet. Disse medlemmer mener det er avgjørende med et lovverk som gjør det så lite attraktivt som mulig å være med i en gjeng. Tydeligere adgang til å frata kriminelle utbyttet av straffbare handlinger er ett av flere virkemidler for å forebygge og bekjempe gjengkriminalitet.

Disse medlemmer viser til Meld. St. 34 (2020–2021) kapittel 8, hvor det beskrives at kriminelle gjenger tiltrekker seg rekrutter som lokkes av «lettjente penger» og mulighet til å omgi seg med kostbare gjenstander. En vesentlig del av kriminelle gjengers virksomhet baserer seg på å oppnå økonomisk vinning ved for eksempel narkotikakriminalitet og hvitvasking. Inndragning av utbytte av kriminelle handlinger er etter disse medlemmers oppfatning et av de mest effektive virkemidlene for å gjøre gjengdeltakelse mindre attraktivt og lønnsomt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener dagens inndragningsregler på enkelte punkter er for uklare, og at det i lovbestemmelsene gis for lite konkret veiledning om hva som kan inndras, og i hvilke situasjoner. Slike uklarheter kan gjøre praktisering og håndheving av regelverket utfordrende. Flertallet mener forslaget innebærer en nødvendig tydeliggjøring og konkretisering av regelverket.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at regjeringen Solberg i juni 2021 fremmet Meld. St. 34 (2020–2021) Sammen mot barne-, ungdoms- og gjengkriminalitet. I meldingen foreslo regjeringen Solberg flere tiltak for å forebygge og bekjempe gjengkriminalitet. Disse medlemmer mener en bred og tverretattlig innsats for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet er viktig for å strupe rekrutteringen til kriminelle gjenger. Disse medlemmer vil også fremheve betydningen av å styrke konfliktrådene og ønsker i større grad å tilby konfliktmekling for å bryte opp gjengmiljøer.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener det er beklagelig at regjeringen Støre har trukket stortingsmeldingen om barne-, ungdoms- og gjengkriminalitet. Disse medlemmer mener det også er beklagelig at regjeringen Støre i tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2022 fjernet regjeringen Solbergs foreslåtte styrking av konfliktrådet. Dette viser etter disse medlemmers oppfatning at regjeringen Støre fra dag én har vært bakpå i arbeidet med å bekjempe kriminalitet.

Disse medlemmer konstaterer at Hurdalsplattformen inneholder vage formuleringer om bekjempelse av gjengkriminalitet, og at tiltakene som ble foreslått i stortingsmeldingen, går lenger enn tiltakene i Arbeiderpartiet og Senterpartiets regjeringsplattform. Disse medlemmer fremhever betydningen politireformen har hatt for politiets kompetanse og kapasitet til å håndtere blant annet gjengkriminalitet. Politireformen har ført til at politiet nå har en enhetlig organisering i funksjonelle og geografiske driftsenheter, nye administrasjonssteder, nye ledergrupper, standardiserte roller og funksjoner, et enhetlig tjenestetilbud med felles nasjonale krav til publikumsservice ved det enkelte tjenestested og nye, større og mer robuste operasjonssentra-ler.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg gjennomførte flere tiltak for å bekjempe gjengkriminalitet. I 2019 styrket regjeringen Solberg innsatsen med 50 mill. kroner. Innsatsen ble videreført i 2020 og 2021 og inkluderte:

- 24 mill. kroner til styrket politiinnsats, fordelt på Økokrim og Kripos, en styrket satsing i Oslo-området, utvidelse av Prosjekt November og etterforsknings- og påtalekapasitet mot vold i nære relasjoner.
- 16 mill. kroner til konfliktrådene og arbeidet med unge som ilegges ungdomsstraff/ungdomsoppfølging.
- 10 mill. kroner til styrking av barnevernet.

Videre viser disse medlemmer til at regjeringen Solberg videreførte satsingen på 37 mill. kroner for å videreføre politiinnsatsen i utsatte områder som en del av samarbeidet mellom stat og kommune om områdesatsinger i Oslo. Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solberg i revidert budsjett 2020 foreslo bevilget 25 mill. kroner til bekjempelse av gjengkriminalitet i Oslo-området. I budsjettforliket for statsbudsjettet for 2021 ble partiene enige om å styrke satsingen mot ungdoms- og gjengkriminalitet med 60 mill. kroner.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i straffeloven mv. (klargjøring av inndragningsregler m.m.)

I

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 68 skal lyde:

§ 68 *Utvidet inndragning*

Med utvidet inndragning menes inndragning av utbytte fra straffbare handlinger uten at det påvises hvilken straffbar handling utbyttet stammer fra.

Utvidet inndragning kan foretas når lovbryteren finnes skyldig i straffbar handling som etter sin art kan gi betydelig utbytte, og lovbryteren har foretatt

- a) en eller flere straffbare handlinger som samlet kan medføre straff av fengsel i 6 år eller mer,
 - b) minst én straffbar handling som kan medføre straff av fengsel i 2 år eller mer, og lovbryteren de siste 5 år før handlingen ble begått, er ilagt straff for en handling av en slik art at den kan gi betydelig utbytte, eller
 - c) forsøk på handling som nevnt i bokstav a eller b.
- Forhøyelse av strafferammen etter § 79 bokstav b og c kommer ikke i betraktning.

Ved vurderingen av om det skal foretas utvidet inndragning, skal det særlig legges vekt på sannsynligheten for at lovbrysterens formue er ervervet ved straffbar virksomhet.

Ved utvidet inndragning kan *ett, flere eller samtlige av lovbrysterens formuesgoder* inndras hvis lovbrysteren ikke sannsynliggjør at formuesgodene er ervervet på lovlig måte. *I stedet for inndragning av formuesgodet kan hele eller deler av verdien av formuesgodet inndras. Ved slik verdiinndragning kan det bestemmes at formuesgodet hefter til sikkerhet for inndragningsbeløpet.*

Ved utvidet inndragning overfor lovbrysteren kan også verdien av alle formuesgoder som tilhører lovbrysterens nåværende eller tidligere ektefelle, inndras hvis ikke

- a) de er ervervet før ekteskapet ble inngått eller etter at ekteskapet ble oppløst,
- b) de er ervervet minst 5 år før den straffbare handlingen som gir grunnlag for utvidet inndragning, eller
- c) lovbrysteren sannsynliggjør at formuesgodene er ervervet på annen måte enn ved straffbare handlinger som lovbrysteren selv har begått.

Når to personer bor fast sammen under ekteskapsliknende forhold, likestilles det med ekteskap.

§ 72 første ledd skal lyde:

Er utbytte, jf. § 67, eller ting som nevnt i § 69, etter handlingstidspunktet overdratt fra noen som det kan foretas inndragning overfor, kan det overdratte eller verdien av det inndras overfor mottakeren dersom overdragelsen har skjedd som gave eller mottakeren forstod eller burde ha forstått sammenhengen mellom *det overdratte og en straffbar handling.*

§ 72 tredje ledd skal lyde:

Er det ved inndragning overfor lovbrysteren regnet med formue som tilhører noen som nevnt i § 68 femte ledd, og som innfrir sitt ansvar etter paragrafen her, reduseres lovbrysterens ansvar tilsvarende. Har lovbrysteren innfridd sitt ansvar etter § 68 fjerde ledd, fører ytterligere innfrielse fra lovbrysteren til at mottakerens ansvar reduseres tilsvarende.

§ 74 første ledd første punktum skal lyde:

Kreves inndragning *av utbytte*, jf. §§ 67 og 68, eller ting, jf. §§ 69 og 70, som ikke tilhører lovbrysteren, reises kravet mot eieren eller rettighetshaveren.

§ 74 annet ledd første punktum skal lyde:

Er eieren eller rettighetshaveren ukjent eller uten kjent oppholdssted i Norge, kan inndragning *av beslaglagt utbytte eller ting* foretas i sak mot lovbrysteren eller den som var besitter ved beslaget, såfremt det finnes rimelig av hensyn til eieren.

II

I lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning skal § 3-3 lyde:

§ 3-3 (*erstatning for visse personlige krenkelser m.m.*)

Bestemmelsene i §§ 3-1, 3-2 og 3-2 a gjelder tilsvarende ved erstatning for krenking eller mislig atferd som nevnt i straffeloven §§ 222, 251, 253, 254, 257, 259, 262, 263, 266, 267 a, 268 første ledd, 271, 282, 291, 294, 295, 296, 299, 302, 304, 312, 313, 314, 327 eller 330.

III

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. De ulike bestemmelsene kan settes i kraft til forskjellig tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i justiskomiteen, den 15. februar 2022

Per-Willy Amundsen

leder

Ingvild Wetrhus Thorsvik

ordfører

